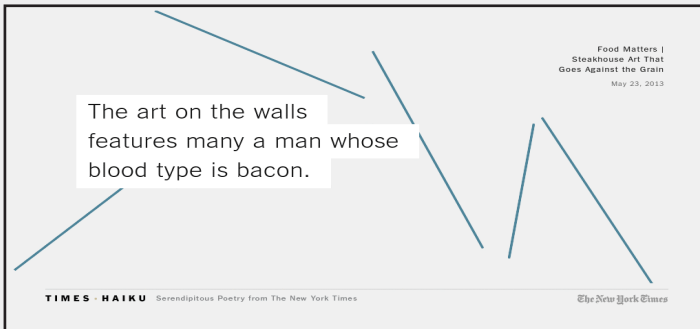
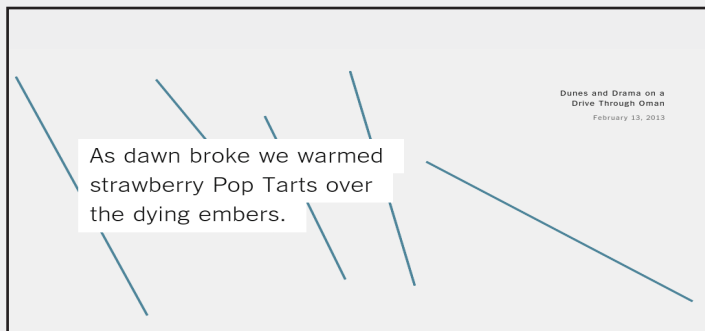

Novinski haiku

Dovrtljivost nije osobina koju obično pripisujemo kompjuterskim programima. O softveru obično razmišljamo samo u kontekstu njegovih funkcija: tabele nam, na primer, pomažu u našem poslu, Tetris nas zabavlja, a društvene mreže nas spajaju sa našim neprijateljima iz detinjstva. Ali kako razmišljati o kompjuterskom kodu koji sam po sebi nema nikakvu svrhu?

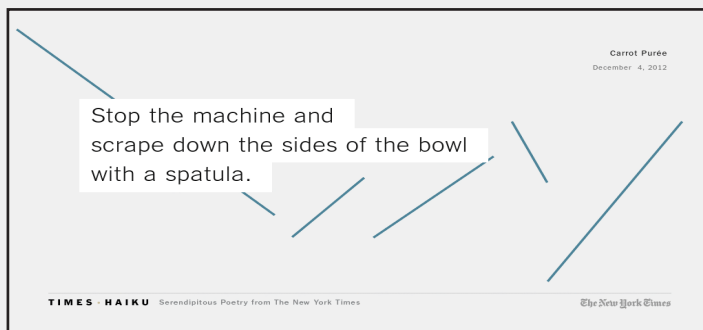

„Times Haiku” je zbirka haiku pesma koje se mogu pronaći u tekstovima *Njujork Tajmsa*. Većina nas se sa haiku poezijom prvi put susrela u srednjoj školi, kada smo naučili da su to pesme od svega tri stiha, od kojih prvi i poslednji imaju pet, a drugi sedam slogova. Pravilno napisan haiku takođe treba da sadrži KIGO, reč koja označava godišnje doba, i KIREĀI, reč ili sintagmu čiju je stukturano-imažističku ulogu u japanskoj poeziji teško objasniti i definisati. Međutim, pošto je algoritam gotovo nemoguće naučiti tako apstraktnim zadacima, naš program samo vodi računa o broju slogova (što haiku entuzijasti obično i rade).

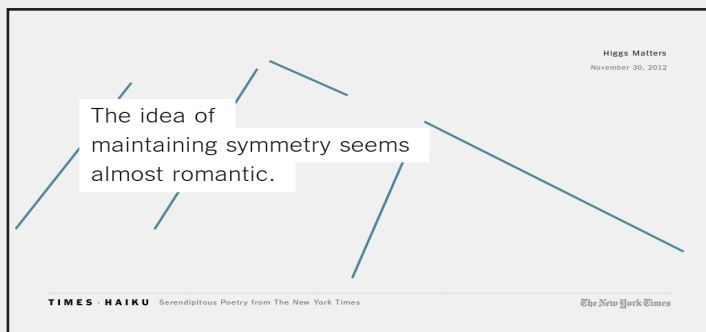

Kako naš algoritam funkcioniše? Sa vremena na vreme, program proverava naslovnu stranicu *Njujork Tajmsa* u potrazi za sveže objavljenim člancima. Softver potom skenira svaku rečenicu, tražeći potencijalne haiku oblike, sve uz pomoć ugrađenog elektronskog rečnika koji sadrži i brojač slogova.

Naravno, nije svaki ovako pronađeni haiku sjajan. Algoritam sâm odbacuje nezgrapno konstruisane pesme, a članci o osetljivim temama se za svaki slučaj uopšte ne skeniraju. Dalje, pošto mašina nema nikakvog smisla za lepo, posao odvajanja upečatljivih od neuglednih stihova obavljaju naši novinari, koji uspele pesme potom postavljaju na blog.

Nalaženje dobrog haikua je samo početak! Pošto želimo da ovako stvorena haiku poezija ipak zadrži svoje izvorne imažističke osobine, pesme objavlujemo kao slike, a ne kao tekstove. Na svakoj od njih se mogu primetiti (na prvi pogled) nasumično postavljene obojene linije. Položaj tih linija zapravo je kompjuterski generisan na osnovu metra prvog stiha pesme.

Šta je sledeće? Ovaj eksperiment „automatizovanog detektovanja poezije” je za nas tek počeo. Nastavićemo da doterujemo naš algoritam, da mu širimo rečnik, i da gledamo kakva ćemo blaga ubuduće iskopavati iz novinskih tekstova. Nadamo se da ćete nas pratiti na tom putu.

<http://haiku.nytimes.com/>

(sa engleskog preveo Miloš Jocić)